

DOUĂ SPECII NOI DE *BRÜELIA KÉLER* (MALLOPHAGA)

de
ION BECHET

Din materialul de malofage colectat de noi în anul 1960 din Republica Populară Română, prezentăm două specii noi pentru știință din genul *Brüelia Kéler*.

Brüelia currucae sp. n.

(Fig. 1, 2, 3, 7)

Gazdă tipică: *Sylvia curruca curruca* (L.) (silvie de grădină pitică).

♀. Capul este mai lung decât lat, de formă triunghiulară, ca în figura 1. Clipeul este proeminent și hialin. Laturile pretrabeculare ale capului sînt ușor convexe și colorate în brun. Trabeculele sînt triunghiulare, ascuțite și hialine, forma lor se apropie de a unui triunghi echilateral. Sinusul anterior este adînc și are formă triunghiulară, marginile au culoare brună. Antenele au primul articol scurt, gros și îngustat la bază; articolul doi este alungit, tot atît de lung cît articolul trei și patru împreună; ultimele două articole au o culoare deschisă, galbenă-brună. Tîmplele sînt rotunjite și prevăzute cu o bandă chitinoasă brună de lățime neuniformă. În banda temporală se află patru spini și un păr lung, dispuși ca în figură. Marginea occipitală a capului este evident convexă pe torace.

Toracele este tot atît de lung cît lățimea capului. Protoracele este îngust și scurt, pe laturi cu cîte o bandă chitinoasă lată, colorată brun, care se curbează dealungul laturii posterioare a protoracelui ajungînd aproape de linia mediană. În unghiurile postero-laterale are cîte un păr scurt. Pterotoracele are laturile divergente posterior, marginea posterioară este dublă (fig. 1) și prelungită în unghi pe abdomen. Chetotaxia ca în figură. Placa sternală pterotoracică are formă ovală-alungită și două perechi de peri de lungime potrivită.

Abdomenul este lung și îngust, suturile dintre segmente sînt vizibile și drepte. Pe laturile segmentelor I—VII, în plăcile laterale se găsesc benzi chitinoase înguste, colorate brun-închis contrastînd cu fondul alb-gălbui al abdomenului. Unghiurile postero-laterale ale segmentelor formează trepte evidente, ca în figura 3. Plăcile tergală sînt întrerupte median și au

culoare albă-gălbuie ca și cele sternale. Pe sternitul segmentului șase, median, și la vârful vulvei se găsesc pete galbene-ruginii. Chetotaxia abdomenului este cea obișnuită. În unghiurile postero-laterale ale segmentelor III—VI se află câte un păr lung, segmentul VII are trei peri; tergitele V și VI au câte un păr posterior extern. Ventral, sternitele II—V au câte un păr postero-lateral. Segmentele VIII și IX au chetotaxia ca în figura 2.

Dimensiuni în mm:

	<i>longitudo:</i>	<i>latitudo:</i>
capitis	0,36—0,40	0,27
thoracis	0,25—0,27	—
prothoracis	—	0,17—0,18
pterothoracis	—	0,27—0,28
abdominis	1,25—2,28	0,36—0,40
corporis	1,83—1,90	—

♂. Necunoscut.

Material examinat: 2 ♀, 2 juv., de pe *Sylvia curruca curruca* (L.), colectat din Cluj, la 15. IV. 1960.

Holotipul (♀) se află în colecția științifică a Catedrei de zoologie de la Universitatea „Babeș—Bolyai“ din Cluj.

Această specie este asemănătoare cu *Brüelia rosickji* descrisă de F. Balát [1] de pe *Sylvia nisoria nisoria* (Bechst.). Prin dimensiuni, forma capului, a pterotoracelui și a abdomenului *Brüelia currucae* sp. n., se deosebește de *Brüelia rosickji* Balát.

Brüelia lullulae sp. n.

(Fig. 4, 5, 6, 8, 9)

Gazdă tipică: *Lullula arborea arborea* (L.) (ciocîrlie de pădure).

♀. Capul are formă triunghiulară, mai lung decât lat. Laturile anterioare ale capului sînt ușor convexe și prevăzute cu câte o bandă chitinoasă îngustă, uniform de lată și hialină. În fața trabeculelor se găsește o pată ruginie difuză, uneori slab vizibilă. Trabeculele sînt triunghiulare, puțin mai scurte decât primul articol antenar. Sinusul antenar este adînc, de formă triunghiulară cu marginile necolorate. Antenele sînt filiforme, primul articol este scurt și gros, celelalte articole sînt prevăzute cu plăci chitinoase pe laturi. Articolul doi este alungit, cu puțin mai scurt decât articolul cinci; articolele trei și patru sînt egale. Ochii sînt puțin proeminenți însă evidenți, fiecare cu câte un spin în jumătatea posterioară. Tîmplele sînt rotunjite și mărginite de o bandă chitinoasă galbenă. De fiecare parte a capului tîmplele au șase spini dispuși câte trei pe marginea externă și alții trei pe marginea posterioară. Între acești spini, în unghiurile postero-laterale se află câte un păr lung și gros de fiecare parte a capului. Marginea occipitală a capului este convexă. Signatura occipitală este incoloră cu conturul evident în partea ei anterioară.

Toracele este lung, mai scurt însă decât lățimea capului. Benzile chitinoase laterale sînt incolore iar chetotaxia ca în figură. Pterotoracele este aproape pentagonal cu marginea posterioară prelungită în unghi pe abdomen. Mijlocul laturilor externe este marcat printr-o ușoară proeminență

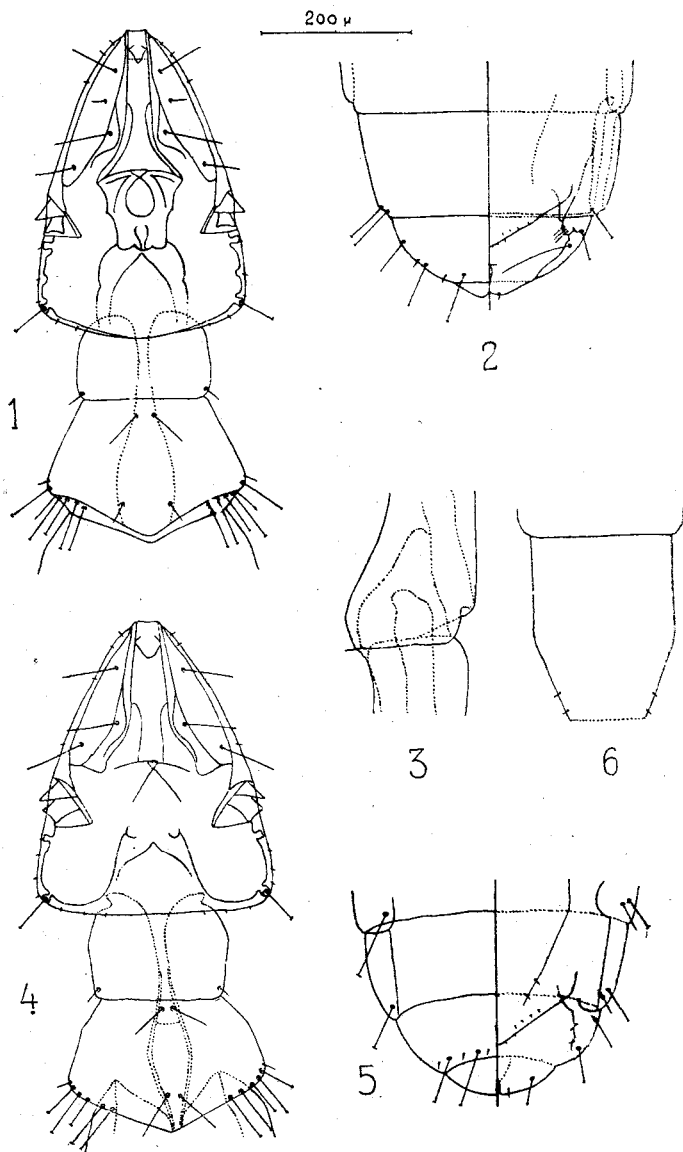

Fig. 1, 2, 3. *Brüelia currucae* sp. n., ♀ 1 — capul și toracele; 2 — extremitatea posterioară a abdomenului, stînga: dorsal, dreapta: ventral; 3 — latura dreaptă a segmentului doi abdominal.

♀ Fig. 4, 5, 6. *Brüelia lullulae* sp. n., 4 — capul și toracele; 5 — extremitatea posterioară a abdomenului, stînga: dorsal, dreapta: ventral; 6 — pata genitală.

care poate lipsi uneori. Plăcile sternale au forma și chetotaxia arătată în figura 4. Picioarele au conformația obișnuită, culoare galbenă ca și toracele. Femurele mijlocii și posterioare au benzi chitinoase înguste, de culoare galbenă-brună pe marginile anterioare și posterioare. Tibiile de la aceleași picioare au banda externă lățită distal și colorată în brun.

Abdomenul este alungit, de 2,7 ori mai lung decît lat, cu laturile aproape paralele. Primul segment este mai îngustat anterior și pătrunde mult în torace. Segmentele II—VII sînt aproape egale în lungime și lățime;

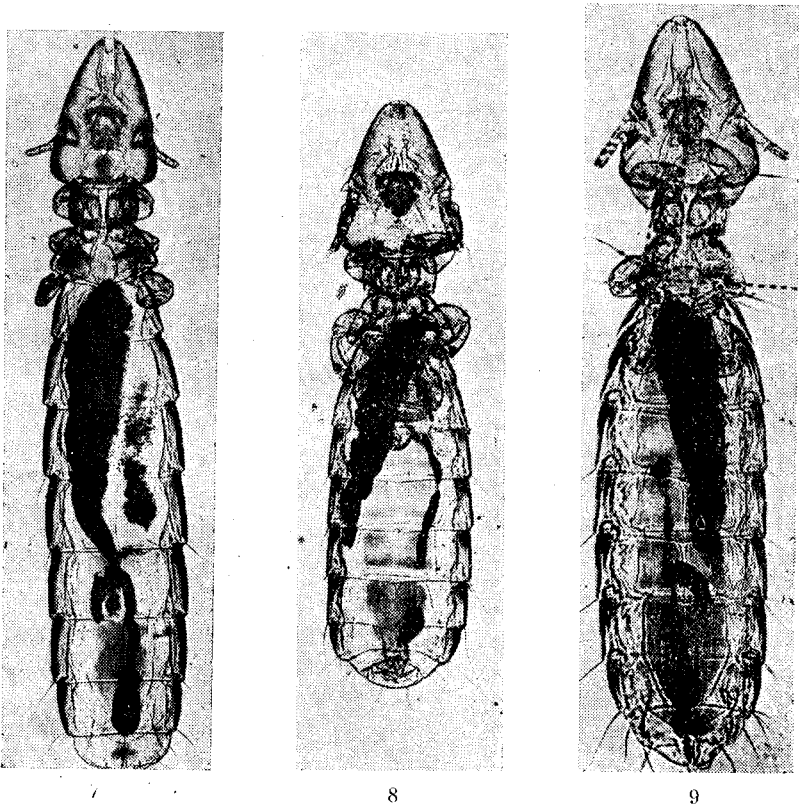

Fig. 7. *Brüelia currucæ* sp. n., ♀.
Fig. 8, 9. *Brüelia lullulæ* sp. n., 8 — ♂; 9 — ♀.

benzile lor tergo-laterale sînt pătate cu brun în jumătatea anterioară, iar suturile sînt ușor convexe posterior. Segmentele VIII și IX au forma și chetotaxia ca în figura 5. În unghiurile postero-laterale ale segmentelor II—VI se găsesc cîte doi peri lungi; segmentul VII are trei peri. Segmentele V—VII au cîte un păr tergo-lateral lung, posterior. Sternitele II—V au cîte o setă în unghiurile postero-laterale. Sternitul VII are două perechi de peri subțiri paracentrali (fig. 5). Pata genitală are culoarea galbenă-brună și forma ca în figura 6.

♂. Este asemănător cu femela de care se deosebește, în primul rând, prin dimensiuni mai mici: Tergitul IV mai are câte un păr postero-lateral; tergitul V și VI au câte doi peri scurți paracentrali, posterior. Segmentul VIII este scurt și îngust, pe laturi are câte un păr lung iar dorsal de fiecare parte câte doi peri lungi și două sete alternând. Segmentul IX este rotunjit, are doi peri lungi, dorsal, aproape de margine; ventral se găsesc alți doi peri mai scurți și mai subțiri. Aparatul copulator este scurt cu placa bazală lată; paramerele sînt scurte și late la viri.

Dimensiuni în mm:

	longitudo:		latitudo:	
	♂	♀	♂	♀
capitis	0,35—0,37	0,38	0,26—0,27	0,32
thoracis	0,24	0,27—0,29	—	—
prothoracis	—	—	0,16	0,18
pterothoracis	—	—	0,22—0,24	0,24—0,26
abdominis	0,80	0,99—1,09	0,32	0,40
corporis	1,25—1,29	1,53	—	—

Material examinat: 4♂, 5♀, 6 juv., de pe *Lullula arborea arborea* (L.), colectat din Cluj, la 21. IV. 1960.

Holotipul (♂), alotipul (♀) și paratipii (♂ și ♀) se află în colecția științifică a Catedrei de zoologie de la Universitatea „Babeș—Bolyai” din Cluj.

Această specie se aseamănă cu *Brüelia parviguttata* descrisă de D. I. Blagovescenski [2] de pe *Alauda arvensis cantarella* Bp.

Lucrare depusă la 4 februarie 1961

BIBLIOGRAFIE

1. Balát, F., *Prispevek k poznání usenek rodu Brüelia I* (Beitrag zur Kenntnis der Mallophagengattung Brüelia I). „Práce Brněnské Zákł. C.A.V.“, 27 (10), 1955, p. 499—524.
2. Blagovescenski, D. I., *Mallophaga s ptič Tališa*. „Parazit. Sb. Zool. Inst. A.N. S.S.S.R.“, 8, 1940, p. 25—90.
3. Hopkins, G. H. E., Clay, T., *A Check List of the Genera and Species of Mallophaga*, Londra, 1952; add. I—II.

ДВА НОВЫХ ВИДА *BRÜELIA* Kéler (Mallophaga)

(Краткое содержание)

Описываются два новых вида пухоедов из рода *Brüelia*, собранных с птиц-хозяев из отряда воробьиных (Passeriformes).

Brüelia currucae sp. n. паразитирует на *Sylvia curruca, curruca* (L.). Морфологически данный вид близок к *Brüelia rosickyi* Balát (1955), найденной на *Sylvia nisoria* (Bechst). Отличается, однако, треугольно удлинённой формой головы, усиков, птероторакса с задним двухлинейным краем, брюшка, а также более крупными размерами.

Brüelia lullulae n. sp. паразитирует на *Lullula arborea* (L.). имеет сходство с *Brüelia parviguttata* (Blag., 1940), найденной на *Alauda arvensis cantarella* Bp. Отличается от последней широкотреугольной формой головы, почти пентагональным птеротораксом, генитальным пятном и меньшими размерами.

В литературе по специальности не известны виды рода *Brüelia* на указанных выше птицах-хозяевах, с которых описывается новый материал, приведенный в данной работе.

DEUX ESPÈCES NOUVELLES DE *BRÜELIA* KÉLER (MALLOPHAGA)

(Résumé)

L'auteur présente dans son article deux espèces nouvelles de Mallophages du genre *Brüelia*, collectées sur des oiseaux-hôtes de l'ordre des Passeriformes.

Brüellia currucae n. sp. parasite de *Sylvia curruca* (L.) est une espèce rapprochée, du point de vue morphologique, de *Brüelia rosickyi* Balát (1955) décrite sur *Sylvia nisoria nisoria* (Bechst). Elle s'en distingue cependant par la forme de la tête, triangulaire-allongée, celle des antennes, du pterothorax ayant le bord postérieur à ligne double, et de l'abdomen, ainsi que par de plus grandes dimensions.

Brüellia lullulae n. sp. parasite de *Lullula arborea* (L.) est semblable à *Brüelia parviguttata* (Blag., 1940) décrite sur *Alauda arvensis cantarella* Bp. Elle se distingue pourtant de cette dernière par la forme de la tête triangulaire-large, celle du pterothorax, à peu près pentagonale, par la tache génitale et ses dimensions plus petites.

La littérature de spécialité ne connaît pas d'espèces du genre *Brüelia* pour les deux oiseaux-hôtes sur qui sont pris les matériaux nouveaux décrits dans le présent article.

STUDIA
UNIVERSITATIS BABEŞ-BOLYAI

SERIES II FASCICULUS 2

1961

BIOLOGIA

SEPARATUM

C L U J

022002
1961